

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Cetrletno Din 6.--, polletno Din 12.--
celoletno Din 24.--

Nedostojnost časopisja

Naš list ima mnogo čitateljev in čitatelj različnih slojev. Veseli nas, da se n. m. posamezniki često oglašajo in izražajo svoje želje, kaj bi radi imeli, da prinašamo. «Domovina» skuša ustreči tem željam, kolikor je mogoče. Na željo mnogih smo uvedli stalno kmetijsko rubriko in prinašamo od časa do časa poučne članke in notice o gospodinjstvu in zdravstvu. Kakor čujemo, so «Domovinaši» tudi z našimi podlistki zadovoljni.

Te dni nam je pisal star naročnik našega lista med drugim dobesedno nastopno: «Včasih ste malo hudi. Prosim pa Vas, da nikakor ne posnemate «Straže», «Slovenskega Gospodarja» in «Domoljuba», ki bodo popolnoma podivjali slovensko ljudstvo.»

Pisec teh vrst je preprost podeželauski obrtnik. Tak klic po dostojni pisavi je razveseljiv pojav, kajti po deželi, zlasti po Štajferskem, izgublja ljudstvo radi čitanja «Straže» in «Slovenskega Gospodarja» vsak čut za dostojno pisavo, tako da se pri nas politika zamenjuje z ogabnim prekljanjem, zmerjanjem in obrekovanjem.

Če se v tem pogledu prilike ne izpremenijo, bosta kmalu kol in preklja splošno pdločevala v politični borbi, kar se, žal, v posameznih slučajih že dogaja. «Politika je grda,» pravijo po mestih in na deželi, vendar bi to ne smela biti, temveč bi morala biti samo dostojna borba za doseg lepih ciljev. Stranke imajo lahko razna naziranja, vendar bi morala vsa ta naziranja imeti eden cilj: Dobrobit naroda in države.

Stranka, ki se prav malo briga za ta cilj, so naši klerikalci. Dokler imajo klerikalci liste, kakor sta «Straža» in «Slovenski Gospodar», ne moremo verjeti, da imajo tudi svoj lep cilj, katerega hočejo doseči le drugim potom kakor n. pr. naša demokratska stranka.

Naš list se ni maral posluževati klerikalnih metod, dasi to pri današnjih žalostnih razmerah, kakor je podoba, bolj vleče. Ni ravno leno spričevalo za slovenski narod, da je nasedel demagogiji in neotesanemu pisanju klerikalnih listov ter zlezal v večini pod klerikalni plašč. Premišljajoči človek bi dejal, da klerikalci ne cenijo visoko ljudstva, katerega ne znajo pridobiti zase drugače kakor z lažjo in demagogijo.

Res je po vojni morala padla in so ljudje postali bolj dostopni takemu načinu pridobivanja pristašev, vendar je naš na-

rod v bistvu dober. Preprost in veren se je pač vdal onim, ki bi morali v cerkvi učiti božjo besedo, pa učijo v resnici politiko po «Stražinem» receptu.

Vsem onim, ki se borijo za prerod našega naroda, polagamo na srce, naj pričnejo najprej borbo proti revolverškemu časopisju in naj skušajo spraviti iz cerkev politiko, ki je posvetna zadeva.

Dva kongresa v Ljubljani

Novinarski kongres

V dneh 4. do 6. t. m. so se zbrali v Ljubljani novinarji cele države vseh narodnosti in političnih strank, na skupščini Jugoslovenskega novinarskega združenja, da se razgovorijo o svojih stanovskih težnjah in o postopanju, kako naj čuvajo in si še priborijo pravice, ki jim gredo.

Novinarji so stan, ki ima v kulturnih državah svoj ugled, pri nas pa se šele bori za to, da si pribori svoj upravičen položaj. Omalovaževanje novinarstva pač ima često svoj izvor v izrastkih časopisja, ki je pozabilo na svojo prosvetno nalogo, katero bi moralo vršiti. Po takem časopisju često socijo novinarje, ki pa po navadi v največ slučajih niti niso krivi nedostojnega tona v časopisu, katerega lastniki lahko napišejo vanj, kar jim drago.

Naloga vsakega časopisa je, da poleg beleženja raznih važnejših dogodkov širi prcstvo med ljudstvom. Pravi novinar se trudi, da izvrši to svojo nalogo čim uspešnejše. Težko je zato delo novinarjev, ki morajo sestavljati, zbirati in prikrajati material za časopisje, ne glede na to, ali so duševno razpoloženi ali ne.

Na ljubljanskem kongresu so bili zastopani tudi češkoslovaški in poljski novinarji. Med domačimi novinarji so bili zastopniki slovenskega, hrvatskega, srbskega, madžarskega in nemškega časopisja. Zato je bil novinarski kongres pravi Babilon, ki pa se je glede svojih stanovskih interesov znašel na enem programu brez razlike narodnosti in strank.

Sprejem novinarjev v Ljubljani je bil prav prijazen in novinarji iz vseh pokrajin države kakor iz Češkoslovaške in Poljske so mogli odnesti s seboj prijetne spomine na Slovenijo, ki jim je ugajala tudi kot pokrajina sama na sebi. Zlasti vojvodinski tovariši, ki so bili večinoma prvič v naših krajih, so se divili naši gorati zemlji.

Učiteljski kongres

Od prošle nedelje do srede je Ljubljana v svoji sredi imela posebno drage goste. Zborovalo je v prostrani dvorani Uniona Udruženje jugoslovenskega učiteljstva. Priznana krasota naših krajev je privabila v Ljubljano izredno odlično število učiteljev in učiteljic iz cele kraljevine. Že tekom sobote so prispeli prvi bratje iz oddaljenejših krajev, glavni dotok pa je bil v nedeljo. Ob slehernem vlaku je bil dobrodošlim prirejen prisrčen sprejem, Ljubljana sama pa jih je pozdravljala praznično okrašena s številnimi zastavami.

Tekom nedelje so se udeleženci kongresa, ki jih je v skupnem številu prišlo okrog 3000, v manjših skupinah ogledovali ljubljanske posebnosti, zvečer pa ob zvokih godbe in lepih slovenskih pesmih posedeli v prijateljski družabnosti na prostranem vrtu Krapeževe restavracije. V ponedeljek dopoldne je bil otvoren kongres, odpisana je bila pozdravna brzojavka kralju Aleksandru in prečitala so se poročila glavnega odbora, ki izkazujejo v vsakem oziru pohvalno delovanje te odlične stanovske organizacije, ki šteje okrog 11.000 članov. Sledila so nato podrobna poročila posameznikov, predlogi, tičeči se stanovskih vprašanj, in volitve novega odbora.

Največ se je pretresalo gmotno vprašanje učiteljstva, ki ga je brezobzirnost sedanje radikalne vlade dovedla v naravnost obupni položaj. Učiteljstvo je danes med državnimi nameščenci, ki vsi jedó silno trdo skorjo vsakdanjega kruha najslabše plačano. Naše učiteljstvo je idealno in prežeto globoke domovinske zavesti in požrtvovalnosti. Toda sila kola lomi — in tudi učiteljstvu utegne sčasoma poiti potrpljenje. Navzlic težkim brigam za gmotni svoj obstanek je učiteljstvo na kongresu ponovno manifestiralo za narodno misel, za neodrešeno domovino in neomajno domovinsko ljubezen. Skrajni čas je, da radikalski režim, izkaže troho hvaležnosti najboljšim in najbolj prizadevnim članom domovine!

Ljubljana se je potrudila, da dragim gostom napravi trodnevno bivanje v svoji sredi čim udobnejše in prijetnejše. V ponedeljek zvečer se je na telovadišču Sokola I vršila javna telovadba s programom samih izbranih točk. Vzorno izvajanje je ogromno množico prisotnih naravnost očaralo, posebno pa so bili navdušeni bratje iz južnih krajev, kjer Sokolstvo še ne kaže tako odlične dovršenosti kakor pri nas. V torek zvečer je Glasbena Matica priredila koncert domačih pesmi. Odobravanju ni bilo kraja. Naslednje dni so se gostje raz-

hajan na Bled, na planine in na Stajersko ter se nedvomno s prijelnimi spomini vračali v svoje domače kraje.

Politični pregled

Beograd se nahaja na oddihu. Vse, kar je moglo, je šlo v razna letovišča in na deželo. Tako so šli na počitnice tudi poslanci ter ministri in zavladalo je

popolno politično mrtvilo.

Politike torej za nekaj časa ni, toda kmalu se bo zopet sestala narodna skupščina in vršil se bo boj za razne zakone. Veliko ne moremo pričakovati od zakonodajnega dela, ako bodo zakone delali še nadalje nazadnjaški radikalci sami s pomočjo Turkov in Nemcev, ki so vneti prijatelji radikalcev.

V sosednji Avstriji je še vedno dosti ljudi, ki se pečajo z rečmi, ki državi ne morejo prineseti koristi. Tako so se nekateri avstrijski klerikalci združili za volitve s stranko habsburških privržencev in se bo najbrže vodil prihodnji volilni boj v Avstriji pod geslom:

za ali proti Habsburžanom.

Sicer pa so nasprotniki Habsburžanov tudi v Avstriji zelo močni in je verjetno, da ne bodo prišli pri volitvah na krmilo združeni prijatelji nekdanje dinastije slabega spomina. Za enkrat ne jemlje še nihče tudi prav resno tega gibanja ljudi, ki ne vedo, kaj delajo. Zgagarjev je bilo v Avstriji vedno dosti in zato je ta država tudi tako žalostno propadla. Pametni ljudje v Avstriji vedo, da Habsburžani ne bodo vladali nikdar več.

Med Anglijo in Francijo se je nesoglasje radi Nemčije nekoliko ublažilo in je sedaj

začela Anglija odnehati.

tako da bo imela Francija tudi v bodoče pri svojih zahtevah nasproti Nemčiji na svoji strani Anglijo, kar pomeni toliko kot obsodbo Nemčije, da bo morala plačati vso vojno škodo, ki jo je napravila v Belgiji in Franciji. Seveda, pravega prijateljstva med Anglijo in Francijo še vedno ni in ga najbrže tudi v bodočnosti

ne bo, ker imata obe veliki sili tako nasprotno politične in gospodarske interese, da bo razmerje med njima vedno več ali manj napeto. Proti Nemčiji bosta šli obe veliki sili najbrže še skupno, ker ima ena in druga velike terjatve v Nemčiji. Francija se vedno bolj naslanja na države Male antante, ki imajo v njej veliko oporo, dočim Anglija ni prav naklonjena Mali antanti.

Iz Nemčije prihajajo prav slabi glasovi in morda imajo prav oni, ki prerokujejo, da pride kmalu

do meščanske vojne v Nemčiji.

Draginja v Nemčiji presega že vse meje, ker je nemški denar izgubil že skoro vsako vrednost; saj se dobi že za pol pare 100 nemških mark! To je slabo znamenje, ki kaže, da stopa Nemčija v denarnem in splošnem gospodarskem oziru polagoma za — Rusijo, a s to razliko, da se Rusija polagoma zopet popravlja, med tem ko Nemčija vedno bolj propada.

Naši zapadni sosedje Italijani so veliki reveži kot vedno, ker jih nihče na svetu ne mara. V Afriki imajo nekako kolonijo, ki jo pa obvladujejo samo deloma, namreč ob morski obali, kjer imajo v svojo zaščito in vojno varnost vojne ladje, v notranjosti se pa

Arabci puntajo proti Italiji

in Italija mora držati tam prav močne vojaške posadke, ki se morajo večno bojevati z upornimi Arabci. Nikjer, kamorkoli je Italija prišla v tujo deželo, se ni mogla sprijazniti z domačim ljudstvom, kakor to znajo storiti Angleži in tudi Francozi. Zato tudi italijansko gospodarstvo nad našim Notranjskim in Primorskim ne bo večno trajalo, temveč bo prišel čas, ko bodo morali Italijani te jugoslovanske kraje zapustiti.

Dopisi

ŠT. VID PRI LJUBLJANI. Minulo nedeljo smo pri nas na prav pristrčen način proslavili 50letnico učiteljevanja in narodnega dela našega sivolasega nadučitelja gospoda Janka Žirovnika. Vsa prirediteljeva se je vršila pri «Slepem Janezu», kjer je obilica

Žirovnikovih čestilcev, bivših učencev in prijateljev ter gostov iz raznih ljubljanskih pevskih zborov popolnoma zasedla gostilniške prostore. Predsednik Žirovnikovega domačega pevskega zbora, g. Pipan, je otvoril slavlje z nagovorom, v katerem je poudarjal vsestranske zasluge slavljence na kulturnem, narodnem in gospodarskem polju ter mu izročil krasno diplomu. Govorili so še mnogi drugi predstavniki društev in pevskih zborov, na kar je sledil program Žirovnikovih priljubljenih narodnih popevk ter izvajanja bodrilnih slovenskih skladb. Slavljencu gospodu Žirovniku želimo v svoji sredi še obilo srečnih let.

STARA OSELICA. Tukajšnji farani imamo silno hudega župnika. Mož je rojen Čeh in se piše Ivan Soukup. Biva že dalje časa v Ljubljani, kjer si pa ni stekel nič kaj slavnih zaslug. Bil je že večkrat kaznovan radi raznih nerodnosti. V gostilni je nekoč pretepel nekoga s pasjim bičem, drugič je v razdraženosti streljal v neko hišo in težko poškodoval domačo deklico. Obsojen je bil takrat na 14 dni zopora, pa je bil amnestiran. Tudi so ga že naučili temeljitega poznavanja paragrafa 104. Dne 21. januarja se je mož zopet pošteno razhudil nad domačim fantom Francom Č., s katerim se nič kaj dobro ne razumeta. Fant ima pač svoje muhe, župnik pa tudi. Trčila sta skupaj v vaški gostilni, in posledica spora je bila, da je župnik zadel fanta s flobertom v kolena, fant pa mu je flobert razbil. Obsojena sta bila oba, vsak na teden dni zopora. Fant je kazen mirno sprejel, župnik pa se je pritožil. Župnik, ki je bil po izpovedbah prič takrat precej vinjen in tudi dve lahki rani na glavi kažeta, da je izgubil ravnotežje, je pri vzklicni obravnavi trdil, da se je fant Č. ustrelil sam, ker je tolkel s flobertom po flaku. Župnikov zagovornik je ugotavljal, da župnik takrat ni bil pijan, marveč da ga je tresla le španska mrzlca; da pa je mož malo bolj energičen kakor njegovi ravninski tovariši, je temu vzrok daljše bivanje visoko v hribovski fari. Državni pravdnik se je izrazil, da je cela zadeva zanj zagonetna, posebno ker nihče ni čul strela in je možno, da je lirušč prevladal pok, ko je fant Č. s flobertom tolkel po tleh. Prepustil je odločitev sodišču brez predloga. Zagovor-

Zerana:

Zaklenjen spomin

V.

(Konec.)

Vida je stanovala zopet pri starših v mestu. Zdravje ji je vliilo v telo novih moči, a srčne rane še niso bile zaceljene. Zopet so se udomačili na njenem obličju znaki otožnosti. Gospa Kalanova pa, ki je hotela to lastnost takoj odpraviti, je jela brž voditi hčerko na ples, v gledališče, po koncertih in drugih zabavah, da bi se razvedrila. Iskala je povsod uteh, nikjer ni dobila tolažbe. Sovražila je plesne dvorane. Koliko rajša bi se podala v gozd ter v mirnem kotičku čitala žalostno povest — podobno svoji tragični usodi, katero nosi tako varno skrivno v srcu. Toda ne! Tem skromnim željam ni smela zadostiti. Radi materine želje je morala iznova v šumni svet. In zgodilo se je, da se je na takem plesu pojavil drug kavalir in je zaprosil za njeno roko. Tudi ta jo je hotel odpeljati v Split.

Tedaj so se pred njenimi očmi razvrstili vsi tisti načrti, ki sta jih ustvarila z Ristom, ko sta se domenila, da bosta bivala v Splitu. Mrko ga je pogledala in ga hladno odklonila.

«Toda, zakaj si to storila?» jo je vprašala mati. «Ta je vendar tako plemenit človek.»

«Njegova plemenitost mi ne pomaga. Jaz ga ne morem ljubiti.»

«To pride s časom. Kaj ti veš, kaj je ljubezen!»

«Ah, ko saj ne bi vedela zanjo,» je tiho zavzdihnila.

Za tem sta se oglasila še dva snubca, a nobeden ni bil uslišan.

• • •

Minulo je pet let. V rodbini Kalanovi je bila v posetih gospejina sestra. Pripeljala se je večkrat v mesto k svojcem. Včasih je prihajala vsake tri do štiri mesece, a sedaj ni zapustila že celo leto lepe Dolenjske. Samo od sebe torej umevno, ko je čez toliko časa

zopet enkrat prišla, da se je zanimala za vse dogodke v rodbini, zlasti za nečakinjo.

«Oh, s to je križ,» je tarnala gospa Ana. «Še pred leti je odklonila vsakogar, ki je zaprosil za njeno roko. Takrat sem mislila, da počenja to iz otroške lahkomišelnosti, a sedaj vem, da je dobro razumela, kaj je delala. Nahaja se ravno v pravih letih za poroko, pa še slišati noče o tem.»

«Eh, mlada je še, se bo že še izpremenila,» jo je tolažila sestra.

A ko je ugledala Vido pred seboj, je postala drugega mišljenja. Kako se je zavzela nad njenim shujšanim telesom. Moj Bog! To ni niti senca onega dekleta, ki ga je zapustila lansko leto. Smehlja je jo pogledala ter prijazno dejala: «No, kaj pa je s teboj, Vida? Boš vedno sama? Ali se ne misliš omožiti?»

Vida je pri teh besedah brez odgovora zbežala na vrt. Zakopala je svoj obraz med duhteče nageljne in iz njenih oči se je udril potok pekočih solz.

V tem obupu jo je dobila Julci, ki je ravno kar prihajala k nji. Ta je namreč že

nik fanta Č. je ugotovil, da je fant iztrgal župniku flobert iz rok šele tedaj, ko je imel že strel v kolenu. Vzklicni senat je končno župnikov vzklic zavrnil in potrdil sodbo prvega sodnika, ker je že po obliki poškodbe in oddaljenosti strela izključeno, da bi se bil fant Č. sam obstrčil. S tem je rešena zanimiva afeta.

DOLENJI LOGATEC. (Otvoritev Sokolskega doma.) Dogradili smo Sokolski dom, ponosno in čvrsto trdnjavo narodne zavesti in prosvete. In minulo nedeljo smo ob vsestransko zadovoljivem poteku proslavili njegovo otvoritev. Ob krasnem vremenu se je k slavnosti zbralo nepričakovano številno občinstvo; posebno častno pa so bile zastopane po bratih in gostih: Ljubljana, Planina, Rakek, Vrhnika, Žiri, Cerknica in sosednji Gornji Logatec. Ob 11. se je po logaških cestah razvil slavnostni sprevod, nakar se je pred domom ob prisotnosti tisočerega ljudstva vršila otvoritev s pozdravnimi nagovori načelnika brata Smoleta, staroste Hostnika, predsednika JSS. dr. Ravniharja in kumice gospe Sicherlove. Kot gospodar doma je prejel ključke brat de Gleria, ki je obljubil, da bo dom čuval le v korist plemenitih in vzvišenih ciljev sokolskega ter narodnoprosvetnega delovanja. Popoldne se je ob krasnem vremenu vršila javna telovadba in izzvala obilo pohvale, na kar se je razvila neprisiljena domača zabava, ki je domu prinesla lep gmotni uspeh. Naš Sokolski dom ostane tabor naše odločnosti, ki ob meji domovine čakamo, kdaj razprostre jugoslovanski Sokol svoja krila tudi preko Hrušice, Nanosa do Jadranskega morja.

SODRAŽICA. (Odgovor sodraškemu županu.) Gospod župan Lavrenčič! Na vaš neubrani izraz napram meni, da me boste prvič, ko pridem pred vas, osuvali itd., vam svetujem, da za ta posel, ki se vam morda dopade, izberete svoje lastne pripadnike, ki jih imate baš za en teden. Torej, kar pričnite v ponedeljek, v soboto boste gotovi, v nedeljo pa kot dober katoličan počivajte. Pač pa drugi ponedeljek lahko znova pričnete. Ako bi imel kakó najmožne zadevo opraviti pri vas, bi si torej moral zadnji del telesa dobro zavarovati pred vašimi škornji! Ni čuda, da se večini

občanov kar kolena šibijo, preden stopijo v občinski urad pred vaše obličje. S takim postopanjem in takimi izrazi si boste pridobili presneto žalosten ugled. Toliko vam odgovarja na vaše izraze Jakob Perdán, pekar v Sodražici 66.

SODRAŽICA. Prostovoljno gasilno društvo v Sodražici je praznovalo v nedeljo 29. julija svojo 25letnico. Prireditelj je uspela moralno in gmotno nad vsako pričakovanje. Zopet smo imeli priliko videti, kaj zmora složno in vztrajno delo. Že skoro ves teden poprej so gasilci neumorno delali, da so okusno okrasili veselični prostor in postavili paviljone, dasi so bili sami obloženi z obilnim poljskim delom. Tem neumornim delavcem gre gotovo prva zahvala. Na predvečer v soboto je bila Sodražica slavnostno odeta. Trg je bil bajno razsvetljen, po trgu pa se je vila velika povorka z domžalsko godbo na čelu. Pozno v noč so odmevali zvoki godbe in naznanjali Sodražanom, da se praznuje velik praznik. V nedeljo zjutraj je priredila godba budnico, nakar so odkorakali gasilci k sprejemu gostov. Ob 11. uri pa so se udeležili slavnostne službe božje, pri kateri je svirala godba. Po končani daritvi se je vršil sredi trga promenadni koncert in ob tej priliki je govoril o gasilstvu in pomenu tega dneva velezasluženi borec gasilcev okrožni načelnik tov. Nace Mrhar iz Dolenje vasi, v imenu trga pa je pozdravil došle goste trški načelnik tov. France Štupica. S tem je bil dopoldanski program iz črpan. Ganljiv je bil popoldne prizor na pokopališču, ko je moški zbor pod vodstvom g. učitelja Kovača zapel v spomin umrlim članom v srce segajočo «Vigred» in ko se je zaslužni nadzornik gasilnega društva tov. Jože Obrstar spomnil v lepih besedah umrlih tovarišev gasilcev. Malokatero oko je ostalo suho, ko je godba odigrala žalostinko. Po končani slavnosti na pokopališču pa so odkorakali z godbo na čelu na veselični prostor, na vrt tov. Drobniča. Nebo se je nekoliko stemnilo in začele so padati debele dežne kaplje, nakar se je vtila silna ploha. Čudno, da se je tega dežja razveselila neka poznana sodraška tercijska, in ne vemo, ali smatra gasilno društvo kot politično institucijo in ali bi se ona kot dobra kristjanka branila gasilcev v slučaju ognja. Najbrže je

bil ta smeh in to veselje posledica njene velike pobožnosti in ljubezni do svojega bližnjega. No, pa nebo je bilo gasilcem kljub temu naklonjeno in posijalo je zopet toplo poletno solnce, ki je privabilo na veselični prostor veliko število gostov. Kmalu se je razvila živahna zabava, zlasti v paviljonih, v katerih so prodajale požrtvovalne sodraške dame in gospodične. Sokolski mešani pevski zbor je zapel pod vodstvom g. Kovača tri pesnice, ki so žele veliko odobravanja in obilo pohvale. Sokolu Sodražica, ki ve ceniti korist gasilstva, bodi izražena srčna zahvala za prijazno sodelovanje. Zabava se je ob sviranju neumorne domžalske godbe stopnjevala proti večeru. Vse se je vršilo vsestransko v najlepšem redu in vsakdo je zapuščal zadovoljen veselični prostor; tudi gostje iz okolice so odhajali z najboljšimi vtisi in gotovo se bodo v bodoče radi udeležili sličnih prireditev v Sodražici. Čudno, da se je ta prireditelj prezrla od strani sodraškega župana. No, gosp. župan že menda ve, da ne spada med vrlo gasilsko družbo. Kot že omenjeno, gre zahvala v prvi vrsti požrtvovalnim gasilcem, drugič pa spretnemu vodstvu, ki je prevzelo in izvršilo to tako nalogo povsem dostojno. Tovarišev Obrstarja, Mikoliča, Perdana in vseh drugih na tem mestu ni mogoče prezreti, da se jim ne izreče najtoplejša zahvala. Istotako ne moremo pozabiti cenjenih sodraških dam in gospodičen, ki so dokaj spretno in vztrajno vršile posel v paviljonih. Najlepše priznanje dalje domžalski godbi, ki je svirala zelo vztrajno. Tudi gospodu župniku, ki je posodil društvu nekaj zastav in podaril 50 Din ter je bil naklonjen gasilcem, gre topla zahvala. Zahvaljujemo se končno sosednjim gasilnim društvom, ki so prihiteli k nam, da počaste svoje tovariše ob priliki 25letnice. Naše gasilno društvo naj tudi v bodoče tako uspešno deluje kakor doslej. Na pomoč!

POLENSAK. Sedaj se pa res že dolgo nismo oglasili v «Domovini». Zato pa bomo to pot opravili. Imamo namreč tukaj nekega «fuksa», katerega zato nekeje drugje pogrešajo. Se namreč splošno govori, da je tam moral zapustiti svoje gnezdo, pa se je vstavil tukaj na Polensaku. Lovci ga že dolgo zasledujejo, ali on se zna precej dobro skrivati... — Dne 1. t. m. so imeli naši Orju-

izza šolskih let bila Vidi najboljša in najljubša prijateljica.

«Kaj ti je, Vida?» jo je sočutno vprašala. Vida je še bolj zaplakala.

«Povej, Vida, kaj te teži?» jo je ponovno vprašala.

Vida jo je pogledala v oči; nato je tiho šepnila:

«Julči, poslušaj! Nikdar nisem še tega storila, a danes mi je tako hudo; breme bolečin in težoč me teži. Želim si duše, kateri bi lahko potožila svoje gorje. Sedem let nosim v srcu zaklenjen spomin, toda tega tajnega trpljenja ne morem več prenašati. Tebi odkrijem danes prvo skrivnost svojega življenja. In izpovedala je prijateljici svojo zgodovino.

Ko je nehala pripovedovati, je Julči pljusknila v smeh, rekoč: «No, ta je pa res lepa. Radi nekdanjih neumnih otroških sanj igraš tu komedijo nesrečne zaljubljenke v solzni dolini. Kaj si morala ljubiti kot otrok.»

Takega odgovora Vida ni pričakovala iz ust Julči, nje, ki jo je tako visoko cenila. Bila

je prepričana, da ni druge duše na svetu, ki bi jo tako dobro umela kakor ona. «Bila je otrok,» se ji je rogala; in vendar je Vida vedela, da je ljubila s srcem odraslega dekleta. Ne! Najboljša prijateljica je ni umela: «Zato molči duša in prenašaj svojo usodo dalje!»

Prvič je bila v zaupanju svoje tajnosti prevarana, zato ni črhnila o tem nikomur več niti besedice. Le vrt in nageljni so ji ostali v tolažbo. Tu presedi včasih cele ure in opazuje skozi ograjo mimoideče na cesti. Njeno telo postaja vsak dan drobnejše in obrazek ji blede bolj in bolj.

Ledenomrzlo zrejo njene oči v svet in pod njimi stoji začrtani veliki modri kolo-barji. Ustnice so blede, skoro prozorne.

Kje je njena nekdanja krasota? Ni je več. Usahnila je čez noč.

Lepa roža vene in vene. Polagoma odpadajo od nje listi; le eden je ostal neovenjen in to je «zaklenjen spomin».

**Priporočajte in širite
„Domovino“!**

Ograjčan:

Ženin

Povest.

II.

Tomažek se je zasukal, palico je položil na ramo ter se je spustil v tek. Tudi Marko je pospešil korake, da popravi, kar je zamudil.

Nekaj minut pred Ograjo je naletel na gručo fantov, ki so se živahno razgovarjali. Ko je šel mimo njih, so utihnili ter so ga molče opazovali. Zakaj ga ni nihče nagovoril? Ali bo komu izmed njih zmešal strečno, ako dobi Polonico, ki ima vendar prostovoljo, da izbira po svojem okusu.

Njegov prihod na Ograjo je vzbudil pozornost in zanimanje. «Kam se je neki namenil?» so ugibali po sencah; zijaje vanj. Dekleta so se odmikala druga drugi ter mu pripravljala prostor v nadi, da bo h kateri prisedel. Toda Marko se ni ozrl na nobeno stran; eno roko je držal v žepu, z drugo pa je naha! ponosno okrog sebe. Mnogo radovednih pogledov ga je spremljalo do Ulčar-

naši veselico, katere so se udeležili pošteti ljudje od vseh strani. Otrok ni bilo, kakor piše «Pijani Gospodar», in tudi, če bi bili, ne bi bilo to nič hudega, ker bi ne videli nič slabega. Bog ve, kdo se je v «Gospodarju» tako razjezil. Mogoče celo naš župnik Jože Poplatnik, ker mu niso poslali vabila na veselico. Slavolok Orjune je gospodu župniku prav posebno ugajal. Ko pa je videl tam okoli hoditi krepke in mnogobrojne Orjunaše, ga je postalo sram in je žalosten odšel proti svojemu stanovanju. Ko bi imeli več prostora, bi še marsikaj povedali, a zaenkrat naj bo dosti. — F a r a n.

Kmetijski glasnik

S KRMO SE MORAMO ZALOŽITI!

Skrajni čas je bil, da smo prišli po dveh letih pomanjkanja zopet enkrat do dobrega krmskega pridelka. Sedaj bo treba s pridelano krmo tudi prav gospodariti. Treba je, da vzpostavimo našo živinorejo zopet na prejšnji stalež. Kakor znano, se je moralo v zadnjih dveh letih veliko živine odprodati. Kakor izkazuje zadnje štetje, se je številčno stanje naše živine znižalo za 25 odstotkov. Naša živina je pa tudi sicer oslabela. Vse to je treba sedaj popraviti. Naše hleve je treba napolniti, da pride vse gospodarstvo zopet v pravi tir. Za vzpostavitev živinoreje na prejšnjo stopnjo potrebujemo danes dosti več krme kakor navadno. Tudi ne bo mogoče vsega v enem letu storiti. Pač pa je naša naloga, da privežemo k jaslim vse, kar se nam v hlevu dobrega porodi.

Potrebno pa je, da skrbimo s pridelano krmo tudi zanaprej in da shranimo za bodoče leto gotovo «rezervo» za slučaj slabe letine. Moder gospodar bo v dobrih letih skrbel tudi za slaba leta in bo delal prihranke, da bo lažje prebil bodoče stiske pri svoji živini.

Pri nas je mnogo krajev, kjer trpi živina v zimskem času skoraj redno na pomanjkanju dobre suhe krme. Proti koncu zime jim navadno zmanjkuje krme. To je velika hiba naše živinoreje in prav v tem je iskati tudi vzroka, da je vsa reja tako malo uspešna. Po takih krajih je še posebno paziti in

skrbeti, da se s krmo prav izhaja. Previden gospodar bo gledal, da mu ostaja ob novini še zmeraj nekaj stare krme. Ne pa narobe, da mu že pred novino vsa suha krma poide!

Bodimo tedaj tudi pri vsem našem gospodarstvu s pridelano krmo varčni. Kjer se prideluje krma tudi za prodajo, tam je skrbeti predvsem za dom in za domačo potrebo, šele preostanek ali prebitek je spraviti v denar. Dober gospodar bo s svinčnikom v roki preračunal, koliko krme potrebuje do prihodnje košnje doma in koliko krme mu je shraniti zanaprej, da ne pride v stisko zaradi slabe letine, ki se zopet lahko prihodnje leto pokaže.

VPELJUJMO PRIDELOVANJE SEMENA!

S pridelovanjem semena se moramo začeti tudi pri nas baviti. Razmere na semenškem trgu so take, da se je treba tudi pri nas osamosvojiti od inozemstva. Danes smo navezani preveč na tuja semena. To nas stane milijone denarja! Naši semenski trgovci prodajo zvečine tuja semena, ki jih dobe ponajveč iz Nemčije. Doselej smo pridelovali doma le semena domače detelje, repe, korenja, lanu, fižola in žita. Zelenjadno in cvetlično seme je vse do malega iz tujih krajev.

Vsaka država je poklicana, da skrbi za pridelovanje domačega semena in da dvigne semenogojstvo. Naša dežela ima ugodne pogoje za proizvodnjo različnega semena. Treba le, da izberemo pripravne kraje in da organiziramo vse to delo.

Za gotova semena je treba zmernega podnebja, brez močnih in naglih vremenskih izprememb. Mnogim semenom ugaja prav posebno obmorsko podnebje, kakor ga imajo severne dežele Nemčije, Belgija itd., kjer so se razvile vsled tega tudi svetovno znane semenske kulture. Seveda je trajalo nekaj desetletij, da se je moglo tako uspešno in tako splošno vpeljati ondotno semenogojstvo.

Tudi pri nas imamo tla in lege, ki so pripravne za raznovrstne semenske pridelke. Treba je le, da jih poiščemo in da se lotimo takega pridelovanja. Gotova semena bo treba pridelovati po višjih legah, da dosežemo dovoljne uspehe. Kraji, ki ugajajo vobče pridelovanju posameznih rastlin, ugajajo tudi

pridelovanju dotičnega semena. To velja za naše enoletne kmetijske rastline ravno tako kakor za dvo- in večletne rastline. Pridelovanje deteljnega semena in drugih semen, ki jih že sedaj gojimo, naj se pri nas razširi in izpopolnjuje. Semenska trgovina jih bo rada prevzela. Razen tega naj se pri nas vpeljuje pridelovanje pesnega semena, raznega deteljnega in travnega semena, izboljšane domačega žitnega semena in zelenjadnega semena. Čas je, da se začnemo v naši novi državi postavljati na lastne noge tudi na polju semenogojstva!

PLEMENSKO GOVED JE DOMA VZREJATI!

Z nakupovanjem plemenske govede po tujih državah je zaenkrat prenehati. Prvič nimamo po naših hlevih potrebnih pogojev za brezhibno rejo tujih pasem, drugič je pa nakupovanje živali iz inozemstva združeno s takimi neprilikami in stroški, da jih je sploh težko dobiti. Tretjič pa tega tudi treba ni, ker se ob sedanji reji lahko zadovoljimo z živino, ki jo imamo v deželi, in ki se bo hvaležno izkazala za vse, kar ji bomo dobrega storili. Dajmo tedaj plemenske živali doma iskati in doma vzrejati in iščimo potrebni napredek predvsem v izboljšanju domače reje!

Če hočemo boljšo plemensko goved, je predvsem potrebno, da skrbimo za dobre plemenjake. To je v naših razmerah prvi pogoj za povzdigo reje in zaradi tega tudi prva naša zahteva. Skrbimo tedaj — bolj kakor do sedaj — za res dobre plemenjake! Bodimo bolj izbirični, naj nas tudi več stanejo! Ni zadosti, da se krava obreji — kakor izgleda naše stališče — ampak treba, da se vcepijo s plemenitvijo tudi boljše lastnosti bodočemu zarodu. Zakotna bikoreja pa naj preneha. Čas je, da izpregledamo vso njeno škodljivost in da se je čimprej otresemo.

Teleta, namenjena za pleme, je potem skrbno vzrejati. Važno je, da jih prav odstavljamo. Nič se bolj ne maščuje kakor prezgodnje in prehitro odstavljanje. To je velika hiba, ki se žal pri nas še povsod opazuje.

Pozneje potrebuje mlada goved zadostnega gibanja in reje na planem. Tam najde

ja, odkoder so se vračali potrti, ko je vstopil ter zaprl vrata za seboj.

«Aha, ženin, ženin!» so šepetala dekleta in dolgo je zvenela med njimi samo ta beseda — priimek, ki se je Plužarjevega Marka držal do smrti.

Ulčarjeva Polonica je sedela pri mizi ob teti, kateri je čitala debele molitvene knjige. Tako je morala delati vsako nedeljo, kajti teta je ni pustila v družino in tudi družina ni sinela v njeno hišo.

Marko je vstopil ter ju je vljudno pozdravil. Boječ je obstal pri vratih, kjer je sklenil ostati, dokler mu ne ponudita stola. Ako se bo to zgodilo, tedaj bo sedel ter se zapletel v pogovor, drugače jo bo kar odkuril.

«No, Marko, kaj bo dobrega?» ga je nagovorila teta.

«Konja sem prišel pogledat k sosedu, sem se pa spotoma oglasil,» si je izmislil. «Dolgo me že ni bilo pri vas.»

«Saj res tako poredkoma prideš,» je dejala Polonica in odložila knjigo. «Ali ni prijetno tukaj na Ograji?»

«Zelo mi ugaja,» je pripomnil. «Skoro je lepše kakor na Pogledu pri nas.»

«Tudi na Pogledu je prijetno,» je rekla teta, «vaša vas leži lepo na solncu, ki vam prej zasveti nego nam.»

«Pri nas pa delj časa ostane,» se je ponesla Polonica.

«No, radi solca se ne bomo prepirali,» jo je posvarila teta. «Sedi, Marko, sedi, da nama spanja ne odneseš.»

Tega povabila se je Marko sižno razveselil. Brž se je spustil na stol ter je zadovoljno prekrižal nogi, uverjen, da se je za mnogo korakov približal svojemu cilju.

«Truden si, kajne?» ga je teta pričela milovati. «Na Pogledu ste vedno prvi pri vsakem delu; tukaj komaj začnemo, tam ste že gotovi. In potem zaostajamo celo leto, posebno pri nas, ker nam manjka delavcev, ki jih je težko dobiti tudi za denar.»

«Te nadloge mi ne poznamo,» se je pohvalil, «vsako delo sproti opravimo, pa tudi sosedom pomagamo, kadar izvršimo delo doma. Vajeni smo reda in natančnosti. poveršnost ne pride k nam. Zato pa se naše

njive oddaleč poznajo, ne le da so najlepše, ampak tudi marljivo obdelane.»

«Res je,» mu je pritrdila teta. «Blagon jim, ki imate domače delavce! Z najemniki je težava, v največji potrebi jih človek ne dobi.»

«Pa najemite kakega hlapca,» ji je svetoval, «brez močnega delavca res ne morete naprej.»

«Hlapca pa že ne, Bog obvaruj, radi Polonice ne . . .»

«Kako malo mi zaupajo,» se je užalostila nečakinja.

«Teta, pomagajte si lahko še na drug način,» je iznašel. «Breme, ki vas tare, odložite komu drugemu na rame . . .»

«Mislila sem — resno sem že mislila na to. In vsak hip bi to storila, če bi se oglasil človek, ki bi dopadel dekletu in — meni.»

«Vsega vam ni treba takoj povedati,» je zardela Polonica.

«Snubci se gotovo že pridno oglašajo,» je Marko prekanjeno poizvedoval. «Kmetijam vleče in — dekle, dekle!»

«Sem in tja pride kdo vprašat,» je pripovedovala teta. «Polonica pa se še ni odločila»

mlada žival vse, kar potrebuje za svoj razvoj. Tam se delajo oblike in utrjuje zdravstveno stanje. Zato imajo pašni kraji tudi najlepšo in najboljšo plemensko goved.

Ce bomo tudi odraslo goved dobro krmili in prav oskrbovali, potem moramo vzgojiti živali, ki bodo sčasoma v vsakem oziru ustrezale vsem tistim lastnostim, ki jih smemo ob naših razmerah in pogojih zahtevati od plemenskih živali. Naša goved, ki jo imamo danes v deželi, je za vse hvaležna. Dajmo ji izboljšati vse potrebne življenske pogoje, pa se bodo izboljšale vse njene lastnosti, ne le lastnosti za užitek, ampak tudi za plemensko rabo.

Gospodarstvo

PRED SLABO LETINO HMELJA.

Kakor poročajo iz raznih držav, ki gojijo hmelj, stojimo letos pred slabo svetovno letino hmelja. V Češkoslovaški so neugodno vreme, boleznii in mrčes tako oškodovali hmeljske nasade, da se ne pričakuje letos niti polovica lanskega pridelka. Slabo je stanje hmeljskih nasadov tudi v Nemčiji, dalje v Belgiji in niti v Franciji se ne obeta zadosten pridelek.

Neka belgijska tvrdka ceni, da potrebujejo letos pivovarne po svetu okrog 1 milijona starih centov (po 50 kg) hmelja, toda celi svetovni pridelek se računa le na 580 tisoč starih centov. Primanjkovalo bo torej nad 400.000 starih centov hmelja. Po vsem je torej podoba, da se bo letos hmelj drago prodajal.

Sicer še v mnogih državah ugodno vreme lahko nekoliko izboljša izgled hmeljske letine, toda popolnoma popraviti jih več ne more.

Savinjska dolina bo imela letos precej ugodno hmeljsko letino, ker so hmeljski nasadi prilično povsod zdravi. Skrbeti pa je sedaj treba, da bo naš hmelj našel odjemalce v inozemstvu, brez katerih se ne morejo doseči opravičene cene. Največ je doslej šlo našega hmelja v Češkoslovaško, odkoder so ga prodajali pod žateško marko dalje po svetu. Ker bo po vsem svetu primanjkovalo hmelja, je pač upati, da bo dovolj zunanjih

kupcev za naše blago. V tem pogledu se zelo trudi Hmeljarsko društvo v Zalcu, ki ima že mnogo zaslug za naše hmeljarje.

Obupavati letos zaradi prodaje hmelja prav pod nikakim pogojem ne bo treba in se bodo gotovo dosegle tako visoke cene, ki jih doslej še nismo imeli.

TRŽNI PREGLED.

ZITO: Položaj na žitnem trgu se ni mnogo spremenil. Kupčuje se malo, ker kupci čakajo na znižanje cen, čemur se pa lastniki žita trdovratno ustavljajo. Na novosadski borzi se je tržila zadnje dni pšenica po 340 do 365 Din, rž po 300 Din, ječmen po 290 do 300 Din, oves po 285 do 300 Din, turščica po 285 Din, moka «0» po 580 do 585 Din.

ZIVINA: Na zadnjem zagrebškem sejmu so se plačale krave po 12 in pol Din, bosanska živina pa po 11 do 13 Din za kilogram žive teže. Cene svinjam na Hrvatskem so bile povprečno po 20 do 23 Din za kilogram žive teže. Na mariborskem svinjskem sejmu so se tržili 5 do 6 tednov stari prasci po 250 do 275 Din, 7 do 9 tednov stari po 350 do 500 Din, 3 do 4 mesece stari 600 do 800 Din, 5 do 7 mesecev stari 1150 do 1325 Din, 8 do 10 mesecev stari 1400 do 1450 Din, 1 leto stari 1750 do 2000 Din. En kilogram žive se je dobil po 20 do 25 Din, mrtve pa po 25 do 30 Din.

VINO: Cene se držijo. Na Hrvatskem so se tržila kmečka vina po 3 Din 25 par do 3 Din 50 par za liter pri vinogradniku. V Vojvodini so cene nižje, drugod pa enake ali višje. V Vojvodini, kjer se obeta zelo dobra trgatega, dela velike skrbi vprašanje posode, ker imajo v starih sodih še velike količine nerazpečanega lanskega vina.

KRMA: V Celju se je tržilo sladko seno po 80 do 100 Din, polsladko po 80 Din, kisló pa po 50 do 80 Din za 100 kg. Slama se je prodajala po 50 Din. V Zagrebu se je kupovalo seno po 75 do 112 Din, detelja pa po 112 do 125 Din za 100 kg.

KOŽE: Sirove kože so se tržile: goveje težke po 23 do 25 Din, lahke po 21 do 23 Din, telečje po 37 in pol Din za kilogram.

USNJE: Cene v Zagrebu: rjavo kravje usnje 110 do 120 Din, podplati 60 do 65 Din, boks črni 28 do 30 Din, barvasti 35 do 45 Din, ševro 30 do 45 Din, barvasti po 40 do 60 Din.

= Vrednost denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo dne 6. avgusta: 1 dolar za 91 Din 75 par do 92 in pol Din, 100 avstrijskih kron za 13 in eno tretjino pare, 100 nemških mark za pol pare, 100 italijanskih lir za okrog 405 Din, 100 madžarskih kron za 35 do 45 par, 100 češkoslovaških kron za 272 do 274 Din.

= Tvoznica bombažnih tiskanin v Kranju. Osnovala se je delniška družba, ki bo zgradila na Gašteju v Kranju tvornico bombažnih tiskanin.

= Za tretji ljubljanski veliki sejem je priglašeni okoli 700 razstavljalcev, med temi mnogo inozemskih. Novost sejma je letos tudi vrtnarski oddelek z okrog 40.000 sadikami najmodernejšega cvetličnjaka.

Beleške

+ Radikalci bi vsi radi bili ministri in je zaradi tega pri nedavni zamenjavi poedinih ministrskih portfeljev prišlo do hudih preprirov v radikalskem klubu. Ker zviti Pašić ni mogel zadovoljiti brezštevilnih kandidatov, je obljubil, da bo poedincem dal službo podtajnikov v raznovrstnih ministrstvih. Tako bodo gospodje radikalci prišli do zaželjenih korit. Nosili bodo lep naslov, delali nič in vlekli mastno plačo. Nesramnost je tem večja, ker radikalski listi tega nikakor ne prikrivajo, temveč jenljejo vse za smeh in kratek čas.

+ Modrost prometnega ministra. Radi 24urne protestne stavke železničarjev je uvedel prometni minister preiskavo, ker je najbrže mislil, da za stavko tiče prevratni poskusi. Njemu so torej oni ljudje prevratni, ki zahtevajo za svoje delo vsaj tolike plače, da ne bodo lačni. Prav nič drugega nego lakota je prisilila železničarje, da poskusijo doseči to, kar jim gre, tudi s sredstvi, ki se sicer v splošnem ne morejo odobravati. Toda sila kola lomi. Ministru bi priporočali, naj poskusi živeti le od povprečne železničarske plače, da bi videl, kaj je prava lakota.

za nikogar in tako je ostalo pri starem. Veš, Marko, prav za prav nama še ni nobeden ugajal. Tule domači mladiči so preveč razposajeni. Podnevi najraje dremljejo, ponoči pa rogovilijo.»

Teta si je na tihem mislila: ta bi bil dober gospodar. Poskusiti pa ga je hotela tudi po drugi strani, preden glasno izreče svojo misel.

«Polonica,» je začela preudarjeno, «dobro bi bilo, če bi nama kaj povedala iz knjige. Povest o gori sv. Nikolaja se tako prijetno bere. Kajne, Marko, da je še nisi slišal?»

«Nisem, teta,» je pobožno zanikal, «kar začni, Polonica, dogodbice zelo rad poslušam.»

Polonica je vzela iz omare majhno knjižico, otrkala jo je prahu ter je pričela:

«Hrib sv. Nikolaja je bil že pred davnimi leti slaven in občudovan. Skoro neprodiren gozd je pokrival njegovo pobočje, kjer so se potikali roparji, ki so povzročali okolici velik strah. Takrat se na gričku še ni belila cerkvica kakor dandanes; tja se je ho-

dila solučit velika črna kača s svetlim biserom na glavi. Prihajala je zvižgaje ter se je na široki, gladki skali zvila v kolobar. Proti večeru je, mahljaje z dolgim repom, odlezla med pečine v svoje neznano skrivališče.»

Marko se je zganil, pa ne iz strahu pred kačo, ampak v dokaz, da poslušá, s čimer se je zelo prikupil teti, ki je verno nastavljala uho.

«Na griču, ki je kot velika groblja štrlel iz gozda, so se od časa do časa pojavljale čudne prikazni,» je nadaljevala Polonica. «Svetle lučice so se dvigale iz kamnitih tal; krožile so druga za drugo nad gozdom okrog hriba ter proti jutru počasi izginjale. Včasih je tudi katera zašla v dolino, redno pa so obiskovale cerkvico sv. Nikolaja, stoječo v Zagorici, preprosti vasi, raztreseni po vznožju tega hriba. Tu so jo obletavale ter izpreminjale barvo, povzročevaje neko skrivnostno šumenje, podobno prhutanju perotnic.»

«Takega pa še ne!» se je teta začudila in Marko ji je pritrjevalno pokimal.

«Taki pojavi so se ponavljali leta in leta,» je brala Polonica. «Ljudje so vstajali ter

občudovali prikazen — luči, ki so švigale nad hribom. Kar je kdo takrat mislil, se je zgodilo, kar je želel, se mu je izpolnilo. Neko zapuščeno dekle je prosilo za ženina in že drugi dan je bilo uslišano; prišel je neki tujec s polno možnjo denarja — poslan ji je bil iz nebes.»

«Jej, jej, jej! je zategnila teta, Marko pa se je zamislil v tiste srečne davne čase, videl je pred sabo raznobarne lučice, med katere je izpustil svojo tiho željo: «Dajte mi Polonico — njo, samo njo . . .»

«Včasih se je čulo ponoči tudi volto bobnenje,» je Polonica obrnila list, «in takrat se je nagnil hrib, da se je z vrhom dotaknil dolinske cerkvice, kot da jo je hotel nasaditi nase. Počasi pa se je zopet dvignil in bobnenje je pojenjalo.

Neke noči je nastal nenadoma hud vihar. Debele sive megle so se ovile hriba, bliskalo se je in grmelo, vmes pa so padale debele deževne kaplje. Pokalo je in hreščalo kakor da se drevje podira s koreninami, kakor da se trgajo skale in drve v dolino.

Za viharo nočjo je napočilo lepo solnčno jutro. O kakem viharju ali nalivu ni bilo

+ **Razpokline v klerikalni stranki.** Vodja klerikalnih boljševikov v klerikalni stranki, dr. Andrej Gosar, ki je izpočetka potegnil na svojo stran večino klerikalne mladine, je počasi začel postajati osamljen. Prenevarjen se je zdel starejšim klerikalnim voditeljem, ki zvesti staremu nazadnjaštvu, nič kaj radi ne čujejo besede o potrebah in bedi siromašnih slojev ter o pravi krščanski ljubezni do bližnjega, kakor jo je priporočal pokojni dr. Krek. Dr. Gosar je s svojimi nauki sicer zabredel predaleč med boljševiške metode, toda starejši klerikalni generali so s popolnim odrinjenjem dr. Gosarja pokazali popolni nesmisel za socialne nauke. Odjedli so dr. Gosarju vse ožje somišljenike. Dr. Gosar pa na zahrbtno gonjo svojih starejših tovarišev tudi ne miruje in začenja dokazovati, da so sedanji klerikalni oblastniki v vsem zatajili nauke svojega edinega velikega moža dr. Janca Iv. Kreka. Borba se zaenkrat vrši še strogo prikrito, toda počasi že udarjajo pljuški tudi na zunaj. Ni izključeno, da v kratkem bruhne plamen izpod strehe klerikalne bajte.

+ **Trafikanti in radikali.** Pri zadnjih volitvah so po mestih, osobito v Mariboru, nekateri trafikanti invalidi pristopili k radikalcem, ker so jim plačani priganjači razlagali, da bo radikalskim trafikantom minister zvišal provizijo. Toda ne le to, da iz tega nič ni bilo, temveč zgodilo se je baš nasprotno: finančni minister je nedavno vsem trafikantom znižal provizijo pri podrobni prodaji od 6 na 5 odstotkov. To je tako ujezilo mariborske trafikante, da so sestavili posebne plakate, na katerih pozivljajo ljudstvo, da je tudi radikalec treba v Sloveniji popolnoma reducirati. Plakati so v Mariboru vzbudili obilo veselosti.

+ **Strah in groza se polašča klerikalnih revolverjev «Straže», «Slovenskega Gospodarja» in «Domoljuba» ob zavesti, da bodo njihovi odgovorni uredniki v najkrajšem času morali zagovarjati grmado klerikalnega časopisnega lopovstva. Sedaj omenjeni listi jadikujejo, da se jim godi krivica, ker da se sodišču izročajo samo poslanci opozicije. To je prvič laž, ker se sodišču izroči tudi nemški poslanec Schauer, čeravno je največji vladni**

nobene sledi in Zagoričani so se hvaležno ozirali proti cerkvi, katere pa ni bilo nikjer. Kakor nevesta v belo oblečena se jim je smehljala raz grič, kamor se je ponoči med dozdevno nevihto čudežno preselila.»

«Takega pa še ne!» je vzkliknila teta, pogledovaje skozi okno, na bližnji griček, kjer se je v zahajajočem solncu belila čudovita cerkva. Marko pa je stokal ter se je navidezno otiral solze, dočim je brisal v resnici le suhe oči. Nato se mu je važno iztegnila roka: teti je podaril molek s svetinjico, blagoslovljeno na romarski gori sv. Nikolaja.

Polonica je prebrala, kar se ji je zdelo najpoglaviteje, zaprla je knjigo ter jo je spravila v omaro.

«Nekaj malice bom pripravila,» je vstala teta, tako ji je ugajajo Markovo obnašanje. Do sedaj še ni postregla kakemu fantu, ki je prišel zaradi Polonice, in Marka je prevzelo sladko upanje, da ni prišel zaman. Prikupil se ji je s kimanjem in z darilom — pobožala ga je, ko je šla mimo njega v kuhinjo — in sedaj mu je odprta pot do srca njene nečakinje. (Dalje prihodnjič.)

priljubljenec, drugič je pa stara reč, da imajo monopol na protidržavno rovarjenje v glavnem klerikalci in brezvestni radičevci. Tudi demokrati so v opoziciji, ampak zaradi tega si še ne lastijo culukaferskih manir. Jadikovanje klerikalnih revolverjev je popolnoma slično jadikovanju obtoženih zločincev, ki navzlic brezvestnosti in «junaštvu» storjenih grozodejstev pred strogim očesom pravice postanejo zbegani in plahi.

Novosti

* **Rumunski kraljevski par na Bledu.** Prošlo nedeljo dopoldne sta se na Lesce pripeljala z rumunskim dvornim vlakom rumunski kralj in kraljica. Na kolodvoru ju je pričakovala naša kraljevska dvojica z malim spremlivom in gardno godbo. Sprejem je bil silno pristrčen, na kar sta se obe kraljevski dvojici v avtomobilih odpeljali na gradič Suvoror.

* **Kraljev dar.** Ko je kralj Aleksander tekom neke avdijence zvedel o tragičnem slučaju mariborskega višjega stražnika Filipiča, ki se je usmrtil zaradi bede, je bil tako ginjen, da je takoj nakazal pokojnikovi vdovi in njenim otrokom 5000 dinarjev iz privatne blagajne.

* **Zlata maša ljubljanskega škofa.** Škof Anton B. Jeglič je prošli petek v svojem rojstnem kraju v Begunjah na Gorenjskem bral zlato mašo ob istem času in pri istem oltarju kakor pred 50 leti. Po njegovi želji se je jubilej praznoval le v ožjem krogu.

* **Smrt velikega slovanskega jezikoslovca.** Na Dunaju je umrl 5. t. m. v starosti 85 let znani veliki slovanski jezikoslovec Vatroslav Jagić. Njegove telesne ostanke prepeljejo v njegovo rojstno mesto Varaždin.

* **Ljubljana je dobila novo mestno kopalnišče.** Človek se mora čuditi, da je Ljubljana sploh tako dolga leta mogla obstajati brez primernega in zdravega letnega kopalnišča. Letos se je Ljubljana vendar obogatila tudi za to institucijo in delo za celotno opremo je bilo izvršeno v 35 dneh. Kako je bilo novo kopalnišče potrebno, dokazuje ogromni naval že nekaj dni pred oficijelno otvoritvijo in sedaj vsak dan ob ugodnem vremenu.

* **Rudarska stavka traja v vseh revirjih trboveljske družbe še nadalje.** Povsod vlada red in mir. Posredovanja so nekako v zastoju, kar bi dalo soditi, da se bo stavka še dolgo zavlekla. Vendar pa poročajo na merodajnih mestih, da utegne stavka hitro končati, ker se počasi pojavlja med štrajkujočimi nezadovoljstvo z vodstvom stavke.

* **Ruski begunci se počasi začenjajo vračati v domovino,** ker je ruska vlada sporočila naši vladi, da nikomur več ne ovira povratka v Rusijo in da ne bo nikogar preganjala. Zadnje čase se je vrnilo nad 1500 ruskih beguncev, ki so bivali doslej v naši državi.

* **Veselica za podporo klerikalnim visokošolcem.** Iz Žirov nam pišejo: V zadnji številki «Domovine» ste priporočali obisk igre «Krojaček junaček», katere čisti dobiček da je namenjen našim visokošolcem. Vaš dopisnik pa ni povedal, da se je igra uprizorila le za klerikalne visokošolce. Ni lepo, na ta način zvabiti naprednjake na klerikalno prireditve. Kdor je poštenjak, ne dela tako.

* **Konec igralnice.** Ljubljanska frakarija je v zvezi z nekaterimi inozemskimi kapitalisti preuredila Kazino na Bledu za razkošno igralnico po vzorcu zloglasnega Monte

Carla. Nova blejska igralnica je nedavno začela poslovati, privabila je mnogo hazarderjev od blizu in daleč. Že kar prve dni so poedinci začeli izgubljati večje vsote in trdi se, da je tudi hčerka nekega uglednega beograjskega činitelja en večer zaigrala blizu 70.000 dinarjev. Navzlic tej manipulaciji pa država ni prejela davkov, ki ji po statutu pripadajo, ker so hazarderji znali to zlorabljati. Končno se je vlada le odločila in igralnico zaprla. S tem je storjen konec sramoti, ki se je obetala izzivalno razbohotiti na lepem Bledu.

* **Turki izzivajo.** Odkar se je radikalska vlada zvezala s turškimi poslanci, je Turkom v Macedoniji zopet začel rasti greben in uganjati so začeli velike predrznosti. Nedavno so blizu Skoplja napadli srbskega vojaka in ga ubili. Krvavi dogodek je izzval obilo ogorčenja. Radikalska vlada pa si ne upa nič odločnega ukreniti, ker je kruto navezana na pomoč turških poslanev.

* **Nova špijonska afera se je odkrila** povodom preiskave proti špijonski družbi Danice Androličeve in njenih tovarišev. Dognalo se je, da je neki Peter Šobota stal v zvezi z madžarskim vohunskim uradom ter iz beograjskega vojnega ministrstva izmikal važne akte, za katere so mu Madžari plačevali po 10.000 Din. Dognalo se je tudi, da je tatvine vršil s pomočjo narednika Lazareviča, ki je nameščen v vojnem ministrstvu. Madžari so spise fotografirali, nato so jih pa zopet vrnili, tako da jih v ministrstvu ni bilo pogrešiti. Oba vohuna sta že pod ključem.

* **Zvest službovalec je upokojeni nadučitelj g. Fran Podobnik,** ki je po upokojitvi vstopil v službo pri mariborskem okrajnem glavarstvu in z 31. julijem praznoval 53letnico svojega službovanja državi. G. Podobnik je bil svoječasno odločen naroden borec na Koroškem.

* **Protestna stavka železničarjev.** V znak protesta proti nesramnemu zavlačevanju izboljšanja grotnega položaja vseh železničarskih uslužbencev je prejšnji četrtek ob polnoči izbruhnila protestna stavka, ki je trajala 24 ur in se je izvedla v najstrožjem redu. To je bil zadnji odločni opomin merodajnim činiteljem, da naj železničarjev ne vlačijo za nos.

* **Najlepša Rusinja umrla.** V beograjski ženski bolnici je po težki operaciji umrla mlada gospa Olga Petropavlovska, ki ni bila le najlepša dama v Beogradu, temveč je uživala tudi priznanje, da je ena najlepših Rusinj sploh. Lepa gospa je pred letom prispela v Jugoslavijo in je s svojimi globokimi očmi povsod vžigala občudovanje moškega sveta. Bila je iz odlične ruske obitelji, zelo elegantna in ljubezniva. Zapušča dvoje dece, njen soprog pa se nahaja na Galipoliju. Vsi, ki so jo poznali, žalujejo za rusko krasotico.

* **Čudno nesrečo ima trgovec Ravnikar** v Celju. Tekom letošnje pomladi mu je dvakrat požar napravil v skladišču obilo škode, nakar si je g. Ravnikar dozidal dvonadstropno hišo. Prošlo soboto pa je nastala znatna eksplozija, pri čemer sta bila težko ranjena dva delavca, zaposlena pri novi stavbi. Zaradi nepredvidnosti se je vžgal bencin in je bila le dobra sreča, da ni tudi nova stavba postala žrtev tretjega požara.

* **Eksplozija v Paračinu (Srbija).** Pišejo nam: Dne 3. t. m. dopoldne je nastala v puškarski trgovini Milana Marića v Paračinu

velika eksplozija. Vnela sta se smodnik in municija. Zgorelo je celo postopje; sosednje zgradbe so znatno poškodovane in na več poslopih razbite šipe. Na lice mesta sta prispela gasilno društvo ter oddelke vojaštva in ogenj lokalizirala. Eksplozija je nastala zaradi nepredvidnosti nekega dečka, ki je pečatil pakete z eksplozivnimi snovmi. Deček se je še pravočasno rešil, dočim je glavnega poslovodjo zasulo in so ga izkopalni šele naslednji dan. Eden pomočnikov je bil ranjen in so ga morali prepeljati v bolnico. Škoda se ceni na okrog milijon dinarjev.

* **Dva moža in ena žena.** V Osijeku je bogati gostilničar Subotić neprestano zalezoval poročeno ženo Marijo Szabo. Ker jo je nekega dne v osiješkem predmestju s silo hotel odtrgati od njenega moža, je slednji potegnil nož ter z dvema sunkoma v vrat in srce končal Subotiću življenje. Oba zakonca sta v sodnijski preiskavi.

* **V smrt zaradi ljubezni.** Sin uglednega hrvatskega podjetnika Lončarića je bil zaljubljen v hčerko znanega zagrebškega milijonarja Aleksandra. Ker pa njeni starši niso bili njemu nič posebno naklonjeni, se je mladi Lončarić na Sušaku ustrelil z revolverjem v glavo. Bil je takoj mrtev.

* **Nesreče pri kopanju** se letos tako množijo, kakor to ni bilo že dolgo vrsto let. In to ne samo v naših vodah, ki so precej deže in posebno nevarne, s hudimi vrtinci, temveč po vsej državi. Prejšnjo nedeljo je v Ljubljani utonil čevljarski vajenec Janežič, katerega so šele v torek potegnili iz vode. Za njim pa sta se na istem mestu potapljala neki Ljubljčan in njegova šestnajstletna hčerka, ki se ga je oklenila v smrtni grozi. Pravočasno pa se je še posrečilo oba potegniti iz vode in ju spraviti k zavesti. Bodite previdni pri kopanju in posebno pazite na nepredvidne otroke!

* **Tatvine pri belem dnevu** so zadnje čase v Ljubljani mnogo gostejše kakor ponoči. Tatovi namreč po izkušnjah vedo, da se predrznost podnevi ob uličnem vrvenju dá mnogo bolje izkoristiti kakor v nočni tišini. Nedavno je pred bančno trvdko Reicher neki eleganten mladenič tako dolgo ogledoval izložbo, da je končno z rahlim dvigom odprl okno in čisto mirno pobral iz izložbe razne bankovce v vrednosti nad 3000 Din. Tatvino je opravil tako ravnodušno, da tega niso opazili niti blizu stoječi ljudje.

Iz raznih krajev

* **V Podovi pri Račjem** je udarila strela v poslopje posestnika Spaningerja, ki je pogorelo do tal. Vnelo se je tudi sosednje gospodarsko poslopje posestnika Marčiča. Obe ma je požar uničil vse pridelke. Hud naliv dežja je preprečil nadaljnje širjenje požara.

* **V Begunjah na Gorenjskem**, kjer se nahaja znana ženska kaznilnica, se v kratkem osnuje tudi zavod za prisilno delo, kamor se bodo sprejemale samo ženske.

* **V občini Šmarjeta** v novomeškem okraju se je pojavil stekel pes, ki je ogrizel več ljudi ter mnogo psov in kokoši v Družinski vasi, Kronovem, št. Petru, Trški gori in Mačkovecu, kjer so ga končno ubili in preprečili še večjo nesrečo.

* **V Zagradcu** je monter elektrarne, Fran Meke, na kolesu peljal 20 kg železa. Ko se je peljal preko mostu nad Krko, je s kolesom vred padel v vodo in se smrtnonevarno poškodoval.

* **V Kranju** si je v nekem hotelu Peter Freljih iz Gorice nad Železniki prerezal vrat. Pri njem so našli nahrbtnik poln čipk in znatno vsoto denarja.

* **V Šoštanjju** je v Paki utonilo triletno dekletce gostilničarja Skornška. Dekletce se je igralo ob vodi, ki teče tik za hotelom Union, in padlo v precej globoko strugo. Do polnoči so otroka iskali brez uspeha, našli so ga šele drugo jutro pri jezju. Dekletce je z obleko viselo na vrbi.

* **V Hrastniku** je štiriletni rudarjev sin France Gomilar našel v postelji nabito očeto vojsko puško, s katero se je pričel takoj igrati. Puška se je nenadoma izprožila, ves naboj je zadela dečka v desno nogo in ga zelo težko poškodovale.

* **V Celju** si je na tragičen način vzela življenje soproga železniškega delavca Marija Delakorda. V hipnem obupu si je z britvijo prerezala vrat in navzlic hitri zdravniški pomoči naglo izkrvavela.

Sokolstvo

20LETNICA LJUTOMERSKEGA SOKOLA.

V soboto in nedeljo je slavil murski Sokol v Ljutomeru 20letnico svojega obstanka. Slavnosti so se udeležila tudi sosednja sokolska društva. V nedeljo se je vršilo slavnostno zborovanje v gledališki dvorani, nato pa slavnostna povorka po trgu, katere se je udeležilo 140 članov in 100 članic v kroju, naraščaj in ogromna množica ljudstva. Pred okrajnim glavarstvom so povorko pozdravili starosta br. Jožko Rajh, župni podstarosta br. dr. Stanković in ljutomerski župan. Popoldne je bila telovadba, po kateri se je razvila neprisliljena domača zabava.

Zanimivosti

PREPIR ZA MOHAMEDOVO PREPROGO.

Med Huseinom, kraljem Hedžasa v Arabiji in egiptovskimi oblastmi je nastal hud prepri zaradi «svete preproge», ki se vsako leto ob času romanja v Meko pošlje iz Egipta v Hedžas, odkoder se po zaključku romarske sezije zopet vrne v Egipt.

S sveto preprogo odpošlje Egipt tudi nekaj romarjev in zdravniško komisijo, ki opravlja zdravniško službo v Meki. Temu zdravniškemu spremstvu pa letos kralj Husein naenkrat ni dovolil izkrcanja v luki Džeda in dohoda v Meko. To je imelo za posledico, da je Egipt zabranil odpošiljatev «svete preproge» v Hedžas. Kapitan ladje, na kateri so se nahajali egiptovski romarji, zdravniška misija in sveta preproga, je dobil navodilo, da sme preprogo izročiti le, če dobi zagotovilo, da bo mogla misija nemoteno nadaljevati potovanje v Meko in v tem svetem mestu bivati.

Egiptovske oblasti so stavile v tej zadevi kralju Huseinu ultimatum in ako se v določenem času zadeva ne reši dovoljno, se mora ladja z romarji, zdravniško misijo in preprogo vrniti v Egipt.

To bi imelo posebne posledice, ker je omenjena preproga nepogrešljiva pri svetih obredih v Meki in mnogo romarjev izostane, ako je ne bo.

Omenjena preproga, imenovana «mehmal», velja za preprogo, na kateri je molil prerok Mohamed. Mohamedanski verniki z veliko napetostjo čakajo na rešitev spora, ker Husein trdovratno vztraja na tem, da se

ne dovoli egiptovskim zdravnikom dohod v deželo, na drugi strani pa tudi Egipt noče popustiti.

ČUDEN KARDINAL.

V nekem pariškem listu pripoveduje kardinal Mathieu zanimivo zgodbo, kako je nekoč bil obtožen kot navaden tat.

Kardinal Mathieu je često potoval iz Rima v Pariz in obratno, toda vedno v navadni kmetški obleki. Bil mu je kot kmetškemu sinu, na kar je vedno ponosen, v največje zadovoljstvo, ako se je med preprostim ljudstvom čutil preprostega člana človeške družbe. Nekega dne je dospel v Rim in se nastanil v nekem mafem hotelu. Takoj po prihodu se je podal na sprehod. K nesreči pa je v ključavnici pozabil ključ svoje sobe. Sobarica, ki je prišla pospravljat sobo, je iz prirojene radovednosti začela brskati po kovčegih in prtljaji neznanega «kmeta» in je na največje presenečenje našla v enem kovčegu kardinalski klobuk ter nekatere cerkvene dragocenosti. Vsa vznemirjena je hitela k gospodarju in mu razodela, da se je v hotelu nastanil — cerkveni tat.

Gospodar je obvestil policijo in komaj se je kardinal v kmetški obleki vrnil s sprehoda, sta ga že v imeau postave zgrabila dva policaja. Kardinal je sicer povedal svoje ime in stan, toda policaja sta se njegovim prepričevanjem le zadovoljno muzala. Hotela sta ga takoj odvesti v zapor, toda končno sta le ustregla njegovi prošnji in ga peljala v nadškofovsko palačo in tu sta začudena policaja lahko opazovala prizor, kako je nadškof pri srčno sprejel kardinala v kmetški obleki ter ga objel. S tem se je cela zadeva pojasnila, ampak kardinal Mathieu se še danes rad spominja svojega «tatinstva».

KAKA ŽENSKA JE LEPA?

Na to vprašanje ni prav lahko odgovoriti, ker imajo vsake oči svoj okus. Ali je lepa debela ali suha, močna ali drobna, tanka ali široka, majhna ali velika? Ali je lepa Italijanka ali Nemka, Francozinja ali Angležinja, Jugoslovanka ali Čehinja? Vse polno takih vprašanj se ti nastavlja in točno ne moreš odgovoriti na nobeno.

Gotovo je, da je n. pr. naš slovenski okus za žensko lepoto popolnoma drug nego n. pr. italijanski. Celo med Slovenci, Hrvati in Srbi so okusi različni. Srbi ne marajo suhljatih žensk, Slovenci imajo najrajši pravo mero, dočim Hrvati v precejšnji meri cenijo nežnost. V splošnem Jugoslovenci precej porajajo črnke — Slovenci sicer manj.

Lepe ženske se dobe pri vseh narodih. Lepotice so vseh vrst: velike, male, debele, plavočke, črnočke itd. V glavnem velja za znak lepote skladnost celega telesa. Preko teli mej pa odloča posebni okus posameznikov. Ako bi kak Francoz videl našo krepko Bosanko, bi se silno začudil in bi mu ne ugajala. In če bi nasprotno bosanski seljak ugledal dolgo, vitko, kačasto Francozinjo, bi se prekrizal od začudenja in vprašal: «Kakšno bitje je to, da se ne zlomi!»

Nič ne dene, če naš okus ni baš francoski in da nima preveč zmisla za puder in šminko. Zdrave, krepke ženske so naša bodočnost in takšne bodo matere krepkega zaroda. Žal le, da se po naših mestih že

rudi poraja ženski svet, bled, vitek in kačast, ki ni ne za duševne, ne telesno delo in ki tudi ne daje dobrih mater. Narodu, ki hoče imeti bodočnost, takšna ženska ne more biti ideal.

SEDEMNAJSTO POGAVJE SVETEGA MARKA.

Znameniti pridigarji so si od nekdaj znali z dovtipnostjo in hudomušnostjo pridobiti splošno priljubljenost in pozornost. Posebno Abraham a Santa clara je včasih na prižnici take bril, da se je pol cerkve smejala, pol pa jokalo. Sloviti Abraham je namreč tistim, ki so stali pred njegovim obličjem, tako genljivo razlagal krščanski nauk, da so jih oblivale solze; tisti pa, ki so stali za prižnico, so se morali neprestano hihati, ker si je Abraham zadaj na suktno pripel lisičji rep. In bolj ko je pridigoval, bolj je zmi-gaval z repičem.

O nekem italijanskem patru Pankraciju pripovedujejo, da je nekoč imenitno potegnil svoje poslušalce. To pa se je zgodilo takole: Neke nedelje je imel pater pridigo in dejal: «Ljubi kristjani! Slišal sem o Vas, da ste zelo resnicoljubni. Ker pa vseeno lahko danes ali jutri zabredete v pregrešenje proti resnici. Vam hočem prihodnjo nedeljo pridigovati o laži. Želel bi, da k moji pridigi ne pridete čisto nevedni; zato Vam priporočam, da tekom tedna prečitajte sedemnajsto poglavje evangelija svetega Marka, ki govori o laži.»

Ko stopi prihodnjo nedeljo pater Pankracij na prižnico, povpraša poslušalce, če so storili, kakor jim je svetoval. Vsi pritrdijo in dvignejo roko. Tedaj pa se pater Pankracij nasmehne in pravi: «Zdaj Vam pa moram povedati, da ima evangelij svetega Marka samo šestnajst poglavij. Ker torej le niste preveč resnicoljubni, začnem zdaj pridigovati o nesrečni lažnivosti!»

In pater Pankracij je začel take re-zati, da ga še danes pomnilo v dotični vasi.

TAJINSTVENO IZGINJANJE ŽENSK.

Pred mesecem je v Anversu na Francoskem nenadno izginila gospa Saerens iz ugledne meščanske obitelji. Šla je v nedeljo v tujino na sprehod v bližnji gozd in se ni več vrnila. To se je zdelo tembolj čudno, ker je pred tremi leti na isti način izginila mlada gospodična Cools, ki je stanovala v isti hiši kakor letos gospa Saerens. Policija je takrat napela vse sile, da najde sledove za izgubljeno gospodično, toda brez uspeha; našli so samo njene dragocenosti, ki pa niso mogle izdati nadaljnjih sledov.

Medtem se je pred dnevi zgodil tretji tak slučaj, enako tajinstven kakor z gospo Saerens in gospodično Cools. Dne 14. julija je izginila tretja mlada dama, stanujoča blizu usodne hiše, v kateri sta stanovali omenjeni dve dami. Policija je pričela preiskavo in je pred par dnevi dobila v roke pismo, naslovljeno na starše dame, ki je izginila. V njem ona javlja staršem, da naj je ne iščejo, ker se ne bo več vrnila, temveč ostane pri človeku,

ki jo je osvojil. Pismo je podpisano z besedami: «Vaša osvobojena hčerka...»

Toda starši trdijo, da pisava ni baš točna, temveč spretno ponarejena od druge roke. Tudi vsebina je zagonetna, ker je splošno znano, da je dama uživala največjo ljubezen svojih staršev. Policija sumi, da gre tu za nov slučaj ugrabljanja žen, kakor je to izvajal znani Landru, in posveča zasledovanju vso pozornost.

Razno

× **Nadžkof — izdajalec.** Velikansko ogorčenje je v Pragi vzbudilo nedavno razkritje, da je sedanji praški nadškof med vojno nekega češkega poštnega uradnika naznanil avstrijskim oblastem zaradi narodne zavednosti. Našel se je ovadni dokument z nadškofovim podpisom. Na vse hude očitke, ki jih sedaj gromadi češkoslovaški tisk, pa nadškof previdno molči. Klerikalni listi izjavljajo, da nadškof ne bo vložil tožbe, ker se boji, da bi češko sodišče iz narodne in protiklerikalne mrznje utegnilo krivo soditi. V odgovor na to napredni listi ponovno navajajo, da je praški nadškof med vojno denunciral zavedne češke uradnike Sokole, ki so nato takoj bili poslani v ječo ali pa na fronto. Stvar se vse-kakor mora čimprej razčistiti in Čehi jo bodo tudi razčistili.

× **Mrtvaški ples.** Kakor poročajo francoski listi, se je odigral nedavno na pokopališču v Valenciene strašen prizor. Eden grobokopov je hipno zbrazil, strgal raz sebe obleko in pričel divje plesati okrog nagrobnega spomenika nekega vojnega ujetnika. Ko so drugi delavci na pokopališču videli prizor, jih je nenadoma prišla enaka besnost: strgali so si obleke raz teles, se pridružili norcu in zaplesali z njim. Bila je grozna slika. Morala je nastopati policija, ki je nekaj najrazburjnejših spravila v bolnico.

× **Črnobela ljubezen.** Angleški parnik «Steadpast», ki je nedavno odplul iz Antwerpna v Ameriko, je komaj dospel na široko morje, ko je kapitan opazil, da se na krovu nahaja mlada potnica brez dokumentov. Bila je neka holandska devojka, ki jo je zamorski kuhar vtihotapil na ladjo pri vkrcavanju v Antwerpnu. Ko je ladija dospela v Bordó, je kapitan pustil devojko izkrcati in jo odal na neki francoski parnik. Zaljubljeni zamorec ni mogel prenesti svoje obupne žalosti, zato se je pognal v morje in po dolgem trudu priplaval za francoskim parnikom, ki je odjadral iz pristanišča. Seveda so mu morali spustiti rešilni čoln in zaljubljeni zamorec se je s svojo nežno belo ljubico vrnil na Holandsko.

× **Dolgočasni abstinenti.** Nele pri nas, temveč po vsem svetu je utrieno prepričanje, da so abstinenti največji pusteži in dolgočasneži, medtem ko komodnim pijančkom nikoli ne zmanjka dovtipov in dobre volje. Ali je ta trditev resnična, bo dognalo londonsko sodišče, ki te dni obravnava zanimivo pravdo: privatni zdravnik angleškega kralja, lord Dawson, se je namreč javno izjavil tako in za primer navedel nekatere odlične angleške cerkvene glave. Abstinenti si tega seveda niso pustili dopasti in so vložili tožbo. Zdaj prinašajo angleški listi vse polno izjav, v katerih abstinenti poudarjajo, da si ne dajejo kratiti duhovitosti in za primer navajajo londonskega nadškofa, ki ne pije vina drugače

kakor pri maši, a je vseeno eden najduhovitejših Angležev. Protiabstinenti pa zopet ugovarjajo, češ, če bi bili abstinenti res duhoviti, ne bi vlagali tožbe, temveč raje molčali in modrijani ostali.

× **Jezerska kača v Nebraski.** Neki ameriški časopis prinaša po podatkih dveh avtomobilistov čudovito pripoved, ki sta jo sama doživela v Nebraski (Severna Amerika). Gre za pojav ogromne živali, podobne kači, ki se je pojavila v nekem tamošnjem jezeru. Spočetka so smatrali ljudje to zgodbo za navadno raco, toda ameriško časopisje znova zatrjuje, da so v resnici odkrili bajeslovno žival. Listi pišejo, da sta se v Nebrasko podala dva učenjaka, ki si bosta na licu mesta ogledala to «vodno kačo». Učenjaki zatrjujejo, da pojav kakega zaostalega eksemplarja prastare živali v novem svetu ni tako izključen.

× **Odločna gospodična.** Dvajsetletna Iva Roff v Londonu se je nekega večera vračala na svoje stanovanje, ko v stranski ulici zapazi, da je par zloglasnih potepinov mrcvarilo na tleh policijskega stražnika. Napadli so ga, ker je hotel aretirati njihovega tovariša. Borbo je od daleč opazovala večja množica ljudi, toda nihče si ni upal blizu, ker londonski potepini so silno nevarni. Mlada slabotna Iva pa se prerije v bližino, se vrže med potepine in jih je s svojim nenadnim odločnim nastopom tako presenetila, da so se v hipu razbežali. Za ta odločni čin ji je načelnik londonske policije daroval zlato urico in lepo vsoto denarja.

× **Friderik II. in osel.** Kralj Friderik II. je nekoč povabil k sebi na zaupno večerjo slavnega berlinskega skladatelja Mendelsohna. Kralj se je rad šalil in si je tudi velikega skladatelja hotel «izposoditi». Zato je vzel Mendelsohnovo posetnico in pod ime Mendelsohn zapisal: «prvi osel». K temu pa je dostavil tudi svoj kraljevski podpis. Ko sede Mendelsohn za mizo, pogleda posetnico ter jo brez vsakega izraza vtakne v žep. Kralja je ujezilo, da se mu šala ni obnesla, zato reče med večerjo Mendelsohnu: «Prosim Vas, prečitajte svojo posetnico na glas!» Mendelsohn vstane in prebere s podpisom vred tako-le: «Mendelsohn prvi osel, Friderik — drugi!»

Za smeh in kratek čas

Pred sodnikom.

Sodnik: «Vi ste bili že mnogokrat kaznovani.»

Toženec: «Bil sem pa že tudi dostikrat oproščen.»

Kumno, Janež, rdečo deteljo, semensko ajdo, lipove cvetje, suhe gobe itd. plačuje najbolje

SEVER & KOMP., Ljubljana
Wolfova ulica št. 12. 35

Kupimo

vsako množino 36

starega svinca
Puškarja v Kranju.